

EĞİTİM BİLİMLERİ ARAŞTIRMALARI: TEORİDEN UYGULAMAYA YENİ PERSPEKTİFLER

Editör

Dr. Öğr. Üyesi Mehtap ÇİFÇİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ARAŞTIRMALARI: TEORİDEN UYGULAMAYA YENİ PERSPEKTİFLER

Editör

Dr. Öğr. Üyesi Mehtap ÇİFÇİ

E-ISBN: 978-625-382-174-6

DOI: 10.54637/vizetek.9786253821746

Copyright © Vizetek

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Vizetek Yayıncılık Sanayi ve Ticaret Limited Şirketine aittir. Vizetek Yayıncılık'ın izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı, elektronik, mekanik, fotokopi, manyetik, kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Bu kitap elektronik ortamda yayımlanmaktadır.

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazar(lar)ına aittir.

Yayın Koordinatörü: Seda AYGÜN

Kapak Tasarımı & Mizanpaj: Ahmet TUNÇDEMİR

Baskı: Ankara | Aralık, 2025

Materyal Türü: Elektronik Kitap (Çevrim içi / Web tabanlı)

Elektronik Yayın Formatı: PDF

Elektronik Yayın Tipi: Adobe Ebook Reader

Seyranbağları Mah. İncesu Cad. 10/2 Çankaya/ANKARA

Tel.: (0312) 482 00 11

Web: www.vizetek.com.tr

E-mail: vizetkyayincilik@gmail.com

Yayıncı Sertifika No: 41575

EĞİTİM BİLİMLERİ ARAŞTIRMALARI: TEORİDEN UYGULAMAYA YENİ PERSPEKTİFLER

Editör

Dr. Öğr. Üyesi Mehtap ÇİFÇİ

Ankara, 2025

Yazarlar

Akın BULUT
Ali Haydar AKPOLAT
Asil DERİN
Belma BARAK
Berrin DEMİR
Bilal SÖYLEMEZ
Bülent DÖŞ
Cengiz TÜYSÜZ
Didem İNEL EKİCİ
Dilek EROL
E. Seda KOÇ
Eyüp BOZKURT
Fevziye ALSAÇ
Gökçe KAÇMAZ
Gökçen Nigar BAL
Güner GÜNBAY
Halil KAMIŞLI
Hasan GENÇ
Hasan Yasin TOL
Işık Yeşim ERDAMAR
Kamil YILDIRIM
Leyla YALÇIN
Mehmet EROĞLU
Meltem KURTOĞLU ERDEN
Metin YILDIZ
Muhammet ÇAKMAK
Mustafa ÜREY

Neşe MERCAN
Ökkeş Oğuzhan BAŞALAN
Ömer Faruk ÖZAYLAK
Perihan ŞARA HÜRSOY
Remziye ÇÖLGEÇEN KAYA
S. Sadi SEFEROĞLU
Sadiye KELEŞ
Selahattin GÖNEN
Selin ÇENBERCİ
Serdar SAFALI
Sercan DEMİRGÜNEŞ
Sümer AKTAN
Şerif Ali DEĞİRMENÇAY
Vakkas YALÇIN
Vildan DONMUŞ KAYA
Yavuz TOPKAYA
Yeliz TEMLİ-DURMUŞ

ÖN SÖZ

Eğitim, bireyin çok yönlü gelişimini merkeze alan ve toplumların geleceğini şekillendiren temel bir insan yetiştirme sürecidir. Bu bağlamda öğretmenler, yalnızca bilgi aktaran değil; aynı zamanda toplumsal dönüşümün ve sürdürülebilir kalkınmanın temel aktörleri olarak ön plana çıkmaktadır. Eğitim bilimleri ise bireysel ve toplumsal ihtiyaçlara duyarlı yapısıyla, sürekli değişim ve gelişim içerisinde olan dinamik bir akademik alan niteliği taşımaktadır. Eğitim alanında yürütülen bilimsel araştırmalar, mevcut durumun betimlenmesinin ötesine geçerek geleceğe yönelik öngörülerin geliştirilmesinde ve politika üretim süreçlerinin desteklenmesinde önemli roller üstlenmektedir.

Bu kitap, eğitim bilimleri alanında son yıllarda giderek artan kuramsal derinlik ihtiyacı ile sınıf içi ve saha uygulamalarında gözlenen dönüşümü bütüncül bir bakış açısıyla ele almayı amaçlamaktadır. Bu doğrultuda kitapta yer alan kuramsal ve uygulamaya dayalı çalışmalar aracılığıyla okuyucuya güncel, eleştirel ve çok boyutlu perspektifler sunulması hedeflenmiştir.

Eğitim Bilimleri Araştırmaları: Teoriden Uygulamaya Yeni Perspektifler başlığını taşıyan bu kitap, eğitim alanında karşılaşılan güncel sorunları öğretim programları, öğrenme süreçleri ve bireysel farklılıklar bağlamında ele alarak bilimsel temelli değerlendirmeler sunmayı amaçlamaktadır. Teorik yaklaşımlar ile uygulama örnekleri arasındaki ilişkiyi güçlendirmeyi hedefleyen eser, öğrenci merkezli, değer temelli ve kapsayıcı bir eğitim anlayışı doğrultusunda, öğrenenlerin bilişsel, gelişimsel ve duyuşsal özelliklerini merkeze alan çağdaş bakış açılarını bir araya getirmektedir. Bu kapsamda öğretim programlarının nasıl yapılandırılabilirliği tartışılmakta ve farklılaştırılmış uygulamaların eğitim ortamlarına yansımaları ele alınmaktadır. Eserde ayrıca, eğitim bilimleri araştırmalarının güncel yönelimleri doğrultusunda dijitalleşme ve teknolojik dönüşümün eğitim süreçlerine etkileri ele alınmaktadır. Eğitim teknolojileri, yapay zekâ uygulamaları ve disiplinlerarası öğrenme yaklaşımları bağlamında öğrenen ve öğreten profillerindeki değişim tartışılmakta; fen, teknoloji, mühendislik ve matematik alanlarına yönelik ilgi ve yönelimler üzerinden çağın gerektirdiği becerilerle uyumlu, yenilikçi eğitim

uygulamalarına ilişkin kuramsal ve uygulamaya dönük çıkarımlar sunulmaktadır.

Bu kapsamda kitap; eğitim bilimleri alanında çalışan araştırmacılara, uygulayıcı öğretmenlere, öğretmen adaylarına, eğitim yöneticilerine ve ailelere yönelik olarak güncel, bilimsel ve uygulamaya dönük içerikler sunmakta; kuramsal bilgi ile uygulama arasındaki ilişkiyi güçlendirmektedir. Kitabın ortaya çıkmasında emeği geçen, akademik niteliği ve bilimsel bütünlüğü sağlayan tüm bölüm yazarlarına teşekkür eder; çalışmanın eğitim bilimleri alanına kalıcı ve değerli katkılar sağlamasını temenni ederim.

Editör

Dr. Öğr. Üyesi Mehtap ÇİFÇİ

Aralık/2025

İÇİNDEKİLER

1. BÖLÜM

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde

Öğrenci Profili ve 21.Yüzyıl Becerileri1

E. Seda KOÇ

2. BÖLÜM

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli:

Ortaöğretim Matematik Öğretim Programı

Farklılaştırma Uygulamaları Hakkındaki Öğretmen Görüşleri 18

Hasan Yasin TOL

Selin ÇENBERCİ

3. BÖLÜM

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli ve Eleştirel

Düşünme Becerisi: 5. Sınıf Türkçe Ders Kitabı Örneği.....40

Sercan DEMİRGÜNEŞ

Leyla YALÇIN

4. BÖLÜM

Değerler Eğitimi ve Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli (TYMM)

9. Sınıf İngilizce Öğretim Programları53

Yeliz TEMLİ-DURMUŞ

5. BÖLÜM

2024 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programında Farklılaştırma

Yaklaşımına Göre Zenginleştirme ve Destekleme Etkinlikleri.....64

Belma BARAK

6. BÖLÜM

2024 Ortaöğretim Fizik Öğretim Programının

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri Açısından İncelenmesi..... 81

Selahattin GÖNEN

Işık Yeşim ERDAMAR

7. BÖLÜM

Araştırma ile Öğretim Arasındaki İlişkinin Bir Yansıması Olarak:

Yükseköğretimde Bağlantılı Program Yaklaşımı121

Asil DERİN

8. BÖLÜM

Yükseköğretimde Sorumluluk Temelli, Beceri Odaklı ve

Geleceğe Yönelik Program Tasarımı: Geleneksel Bir Derleme107

Asil DERİN

9. BÖLÜM

Türkiye’de Eğitim ve İstihdam Bağını Kurmaya

Odaklı Kuramsal Temellere Dayalı Model Tasarısı 119

Kamil YILDIRIM

10. BÖLÜM

Yapay Zekâ Destekli Program Geliştirme: Kuramsal Temellerden

Uygulamaya, Etik ve Sürdürülebilir Eğitim Tasarımı136

Mehmet EROĞLU

Vildan DONMUŞ KAYA

11. BÖLÜM

Yapay Zeka Ajanları ve Eğitimde Kullanımı164

Bülent DÖŞ

12. BÖLÜM

Öğretmenlerin Yapay Zekâ Okuryazarlığı:

Yeterlikler, Eğitim İçerikleri ve Mesleki Gelişim 181

Ökkeş Oğuzhan BAŞALAN

Yavuz TOPKAYA

13. BÖLÜM

Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü Mezunları

için Teknolojik Yeterlik Algısı Ölçeği’nin Geliştirilmesi:

Geçerlik ve Güvenirlilik Çalışması205

Meltem KURTOĞLU ERDEN

S. Sadi SEFEROĞLU

14. BÖLÜM

Görsel Okuryazarlık Çağında Dokuzuncu Sanat:

Eğitimde Çizgi Romanlar222

Ökkeş Oğuzhan BAŞALAN

15. BÖLÜM

Erken Çocukluk Döneminde Erken Okuryazarlık 234

Dilek EROL

Perihan ŞARA HÜRSOY

16. BÖLÜM

Zihin İnşası Modeli: Erken Çocukluktan İtibaren Anlamlı ve

Kalıcı Öğrenmeye Nörobilimsel ve Nöro-Yapılandırımcı Bir Bakış 247

Vakkas YALÇIN

17. BÖLÜM

Temel Eğitim Bölümü Öğrencilerinin Fiziki

Aktivite Temelli Oyunlara Yönelik Tutumlarının İncelenmesi 271

Akın BULUT

Eyüp BOZKURT

Muhammet ÇAKMAK

18. BÖLÜM

Temel Eğitim Bölümü Öğrencilerinin Bilgisayar

Oyunu Motivasyonlarının İncelenmesi 293

Muhammet ÇAKMAK,

Eyüp BOZKURT

Akın BULUT

19. BÖLÜM

Travma Yaşantısı Olan Ergenlerde

Üst Bilişin Baş Etme Stratejilerine Etkisi 322

Neşe MERCAN,

Gökçen Nigar BAL

20. BÖLÜM

Sınıfta Curcuna: Çocukların Gözünden Kaotik Sınıf Ortamı 335

Sadiye KELEŞ

Berrin DEMİR

21. BÖLÜM

Ağrı İli Lise Kademesinde Görev Yapan Psikolojik Danışman
ve Rehber Öğretmenlerinin Çalışmalarına Kültürün Etkisi355

Serdar SAFALI

Metin YILDIZ

22. BÖLÜM

Değerler Eğitimi Açısından Tuz Kadar Sevgi Masalı.....369

Fevziye ALSAÇ

23. BÖLÜM

Eğitim Programı Genelinde Küresel Vatandaşlık Eğitiminin
Uygulanmasına İlişkin Politika Perspektifleri Üzerine Bir İnceleme.....381

Sümer AKTAN

24. BÖLÜM

Eğitimde Fırsat Eşitliği ve Kapsayıcılık: Hakkari İli Örneği402

Halil KAMIŞLI

25. BÖLÜM

Ortaokul Öğrencilerinin FETEMM Mesleklerine
Yönelik İlgilerinin İncelenmesi417

Ömer Faruk ÖZAYLAK

Cengiz TÜYSÜZ

Didem İNEL EKİCİ

26. BÖLÜM

Fen Bilimleri Ders Kitabında Yer Alan Fen, Mühendislik
ve Girişimcilik Uygulamaları Kısımının İncelenmesi.....433

Şerif Ali DEĞİRMENÇAY

Hacer OK

27. BÖLÜM

Çevre Kimyasından “Yeşil Kimya Eğitimi”ne Genel Bir Bakış.....455

Mustafa ÜREY

Hasan GENÇ

28. BÖLÜM

Üstün Zekâlı Bireylerle İlgili Yapılan Tezlerin İncelenmesi

ve Geleceğe Yönelik Çıkarımlar478

Bilal SÖYLEMEZ

Ali Haydar AKPOLAT

29. BÖLÜM

Metin Yapıları493

Remziye ÇÖLGEÇEN KAYA

Gökçe KAÇMAZ

30. BÖLÜM

Eisner'ın Eğitsel Eleştiri Modeli: Program Değerlendirmede

Nitel Bir Yaklaşım Ve Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Okul

Öncesi Programı Bağlamında Uygulanabilirliği520

Güner GÜNBAY

Mehmet EROĞLU

31. BÖLÜM

TÜRKİYE YÜZYIL MAARİF MODELİ KAPSAMINDA 8.SINIF

TÜRKÇE ÖĞRETİM PROGRAMI İKİNCİ TEMA: VATAN SEVGİSİ544

Yeliz TEMLİ-DURMUŞ